

OFR/S,P,O | OFRs förbundsområden
inom staten gemensamt

Till utredningen om genomförande av principöverenskommelsen om anställningsskydd och tillhörande frågor A2021/00044

Hur överenskommelsen mellan PTK med flera och Svenskt Näringsliv fungerar inom det statliga området

Inledning

Enligt januariöverenskommelsen ska arbetsrätten moderniseras med bibehållen balans mellan parterna. De lagändringar som de privata parterna föreslår kan inte alla tillämpas, eller får inte fullt genomslag, på statlig sektor. Det medför att den balans som de privata parterna har uppnått i sin överenskommelse inte kan uppnås på statlig sektor. Vi önskar göra utredaren uppmärksam på att regeringsformens krav på förtjänst och skicklighet har inverkan på företrädesrätten till återanställning och att de omfattande specialregleringarna gällande visstidsanställningar inom staten ger arbetsgivarsidan på statlig sektor betydligt större möjligheter än privata arbetsgivare att visstidsanställa.

Kollektivavtalsdispositivitet

Överenskommelsen vill göra 7 § LAS och ändringarna i lag om uthyrning dispositiva för arbetstagarpart som omnämns som huvudorganisation i 6 § 3 st MBL.

Vi tre arbetstagarparter har tecknat Huvudavtal på statlig sektor. Vi behöver ha möjlighet att kunna komma överens, om vi så önskar, med vår motpart Arbetsgivarverket i frågor om 7 § LAS. För att det ska fungera måste vi alla tre anses som huvudorganisationer. Av förarbetena till MBL nämns att det i 6 § 3 st handlar om "...mera utvecklade organisationsförhållanden där flera organisationer är sammanslutna till en gemensam organisation av övergripande natur." Det är oklart vad det innebär för oss tre arbetstagarparter på statlig sektor. Det vore olyckligt om vi tre inte anses som huvudorganisationer enligt 6 § 3 st MBL eftersom det skulle medföra att arbetstagarna på den statliga sektorn inte har möjlighet att genom kollektivavtal få anpassade regelverk i dessa frågor. Vi önskar att utredningen klargör vad som gäller på den statliga sektorn.

Grundlagens påverkan på överenskommelsens tillämpning inom staten

I överenskommelsen finns en reglering om arbetstagares rätt till erbjudande om tillsvidareanställning hos kundföretag efter 24 månaders uthyrning. Denna nya rättighet kan inte arbetstagare som är uthyrda till statliga myndigheter göra arbetsrättsligt anspråk på eftersom grundlagsreglering kring

anställningsförfarandet inom staten har företräde. Av detta drar vi slutsatsen att överenskommelsen i denna del inte fungerar inom statlig sektor.

På samma sätt kan inte statligt anställda tillgodogöra sig den sänkta kvalificeringstiden för företrädesrätt till återanställning från tolv till nio månader för visstidsanställningar som överenskommelsen stagar. Detta eftersom grundlagsreglerna kring anställningsförfarandet neutraliserar möjligheten att arbetsrättsligt driva företrädesrätt till återanställning. Inte heller i denna del fungerar således överenskommelsen inom staten.

Vidare behöver det klargöras att regeringsformens stadgande kring att grundläggande bestämmelser om statligt anställdas rättsställning meddelas i lag inte hindrar parterna inom statlig sektor från att teckna kollektivavtal med avvikelser från 7 § LAS i enlighet med överenskommelsen förslag. Vi anser att lagkravet är uppfyllt i och med att själva bemyndigandet att teckna avvikande kollektivavtal anges i lag. En motsatt ståndpunkt skulle leda till överenskommelsen i detta avseende inte skulle fungera inom det statliga avtalsområdet.

Skydd för missbruk kring tillgodoräkande av tid i särskild visstidsanställning

I överenskommelsen anges att en regel ska införas som skyddar mot missbruk av särskild visstidsanställning genom att införa sanktioner mot vissa avtal om vikariatsanställningar i syfte att kringgå arbetstagarens rätt att tillgodoräkna sig anställningstid mellan korta särskilda visstidsanställningar. Eftersom särskild visstidsanställning och vikariat är de enda tillåtna anställningsformerna som kan bli aktuella för mycket korta anställningsperioder inom privat sektor fungerar regeln bra där. Inom statlig sektor finns dock en ytterligare möjlighet för arbetsgivare att visstidsanställa för korta perioder genom bestämmelsen i 9 § 2 st. p.2 anställningsförordning (1994:373). För att missbruksregeln ska fungera även inom staten behöver denna regel i anställningsförordningen utmönstras.

Stockholm 2021-03-19

För Saco-S

För Seko

Anna Steen
Ordförande

Helen Thornberg
Förhandlingsansvarig statliga området

För OFR/S,P,O

Åsa Erba Stenhammar
Förhandlingschef Fackförbundet ST